

УДК: 657.62:631.16.

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ІНВЕСТОРА

кандидат економічних наук, доцент, Химич О. В.,

кандидат економічних наук, доцент, Білик О. І.

Національний університет «Львівська політехніка», Україна, Львів

Обґрунтовано необхідність створення цілісної інформаційної системи регіону у вигляді інвестиційних карт. Проведено аналіз соціально-економічного розвитку районів Львівщини та здійснено їх розподіл за інтегральним показником розвитку. Сформовано ряд пропозицій, щодо вибору пріоритетних напрямів розвитку та формування інвестиційної карти Львівської області, які призначені для подання інформації інвесторам та формування пріоритетних напрямів розвитку та розкриття інвестиційного потенціалу регіону.

Ключові слова: інвестиції, регіон, інвестиційне середовище, інвестиційна карта, інвестиційна діяльність.

PhD in Economic, Khymych O. V., PhD in Economic, Bilyk O.I. Formation of information resources for investor/ Lviv Polytechnic National University, Ukraine, Lviv

The authors justified the need to create an integrated information system in the region in the form of investment cards. The authors conducted a thorough analysis of the socio-economic development of regions of Lviv and they divided regions zidno with integral indicator development. The author wrote a number of proposals and recommendations on how to choose the priority areas of investment and generate a map of Lviv region. This information is intended for visual presentation of information to investors and the formation of priority directions of development and investment potential of the region.

Key words: investment, region, investment environment, investment map.

Вступ. Обсяг інвестицій та ефективність їх освоєння формують якісну основу соціально-економічного розвитку регіону. З огляду на це органам влади на макро- та мезорівні належить важлива роль в управлінні інвестиційною діяльністю, зокрема в плануванні та регулюванні її в регіональному розрізі з метою стимулювання інвестиційних потоків, сприянні реалізації інвестиційного потенціалу територій і подоланні диспропорцій у їх розвитку за допомогою здійснення збалансованої та ефективною інвестиційної політики. Отож, актуальним питанням є дослідження формування системи інструментів, які б сприяли залученню інвестицій, створення сукупності матеріалів інформативного характеру для інвесторів, а саме

інвестиційних карт, інвестиційних паспортів, з метою підвищення іміджу та привабливості регіонів.

Формування мети статті та завдань. Дослідження проблем формування інформаційного середовища, інструментів акумуляції інформації для інвесторів з метою активізації інвестиційної діяльності на мезорівні зумовлює постановку таких завдань:

- обґрунтування необхідності інвестиційних карт в сучасних умовах господарювання та формування основних вимог до їх побудови;
- представлення пропозицій щодо пріоритетних напрямів розвитку на прикладі Львівської області ґрунтуючись на основі наукових досліджень.

Досліджуючи планування й регулювання інвестиційної діяльності, слід відзначити, що це є функції управління цією діяльністю. Процес управління інвестиційною діяльністю в регіоні складний та динамічний, зважаючи на відносну самостійність регіону у прийнятті рішень, з одного боку, та на тісноту його взаємозв'язку з макрорівнем – з другого.

Шляхом вирішення проблеми активізації інвестиційної діяльності, та підвищення інвестиційної привабливості регіонів, вважаємо, мають стати інструменти інвестиційної політики на регіональному та державному рівні, такі, як: інвестиційні карти регіонів, країни та інвестиційні паспорти, акумулюючи інформацію щодо питань, які цікавлять інвесторів в одному документі, стратегія розвитку мезорівня. Такі документи надавали б повну інформацію щодо інвестиційних проектів, які реалізуються чи вже реалізувалися, суми інвестиційних потоків, термінів реалізації проектів, забезпеченості інфраструктурними об'єктами, наявності природних ресурсів, трудового потенціалу, підприємств, вільних економічних зон, технопарків, кластерів, джерел фінансування, транспортної розв'язки тощо.

Сьогодні формується нова модель реалізації інвестиційної політики в регіоні, яка включає в себе створення привабливого іміджу регіону з використання сучасних інструментів активізації інвестиційної діяльності з точки зору розширення інформатизації у сфері інвестицій за допомогою формування інвестиційних карт регіону.

Зручність інвестиційної карти в тому, що інформація зібрана в одному місці і має певну візуалізовану структуру. Інвестиційна карта поєднує в собі статистичні дані про надходження іноземних інвестицій, інвестиційні проекти та пропозиції, діяльність суб'єктів господарювання, регіональні переваги. Дослідженню шляхів активізації інвестиційної діяльності за допомогою формування системи інформаційних потоків присвячені праці В. М. Гейця [1] В. Г. Федоренко [2], Н.В. Присяжнюк [4], О.В. Пирог [6] та інші.

Формування інвестиційної карти регіону важливий, але водночас і складний процес. Для її створення необхідно вивчити інвестиційну

привабливість кожного регіону, проаналізувати сучасний стан та напрями інвестиційної діяльності, визначити перспективи розвитку та ресурсний потенціал регіону, привабливі умови для інвесторів тощо. Такий процес може реалізуватися лише за наявності тісних взаємовідносин та співпраці між різними гілками влади (державної, обласної, місцевої, селищної та сільської).

Ціль створення інвестиційної карти для будь-якого регіону має вбачатися в активізації інвестиційної діяльності, розкритті його ресурсний потенціалу, сприянні привабленню іноземних інвестицій в проекти на території відповідного регіону. Створення інвестиційної карти регіону сприятиме обґрунтуванню вибору пріоритетних напрямів розвитку в регіоні та формуванню стратегічних планів його розвитку. Структура інвестиційної карти має складатися з пунктів, які розкривають інформацію про регіон (рис. 1).

Інвестиційна карта - це відображення інвестиційного потенціалу регіонів, це дає змогу оцінити інвестиційний потенціал регіону, оглянути наявність вже існуючої інвестиційної інфраструктури або вільної площі під нові об'єкти, а також дає змогу, ознайомитися з конкурентними перевагами всіх регіонів країни [7].

Рис. 1. Інформаційна складові інвестиційної карти регіону*

*Власне опрацювання автора на основі джерел [1; 2; 5]

Дана карта повинна бути в електронному вигляді для швидкого сортування і знаходження потрібного об'єкта з детальною

інформацією. В інвестиційних пропозиціях має міститися інформація про місце розташування об'єкта, його площу, детальна характеристика об'єкта, форму власності, цільове або функціональне призначення, чи є підведено до об'єкта комунікації. Дана інформація потрібна для того, щоб інвестор отримав уявлення про стан об'єкта, відстані до сільськогосподарських земель, водних ресурсів, чи є поблизу корисні копалини. Серед запропонованого можуть бути земельні ділянки, вільні площі, а також можливі вільні виробничі площі.

Функціями інвестиційної карти є максимальне інформування інвесторів, стимулювання інвестиційної діяльності та сприяти формуванню довгострокових стратегій розвитку регіонів [7].

Проведемо аналіз інвестиційної політики на прикладі Львівської області. Аналізуючи сучасний стан соціально-економічного розвитку Львівської області, хочемо звернути увагу, що у напрямі підвищення інвестиційної привабливості регіону місцеві органи влади зробили багато заходів. Наприклад, розроблено програму розвитку міста протягом 2014-2015 рр [6]. Пріоритетні напрями розвитку регіону були відповідно до програми розвитку Львівщини: Львівська область – регіон економічного розвитку, Львівська область – ворота України до ЄС, Львівщина – регіон привабливого навколишнього середовища (культура, туризм, рекреація), Львівська область – регіон високоосвічених людей інноваційного потенціалу. Дані програми дають можливість розвивати інфраструктуру підприємств малого та середнього бізнесу шляхом вже існуючих організацій, а також стимулювання появи нових, здійснювати підготовку власних проектів, а також підтримувати районні адміністрації, органів місцевої ради, Єврорегіонів у підготовці на участь в іноземних програмах фінансування.

На Львівщині вже відкрито декілька технопарків, які зацікавлюють інвесторів. Один з найбільших технопарків є бізнес-сіті «Технопарк», повною мірою відображає нові вимоги сучасної економічної реальності, коли успіх проекту визначається його відповідністю до потреб клієнта. Серед орендарів – національні та міжнародні компанії, що протягом останніх років успішно ведуть свою діяльність. До 2018 року обсяг інвестицій в Бізнес-сіті становитиме понад 20 млн доларів [3].

Наступний масштабний проект, який тільки має появитися - «Зелена Рясне» – багатоквартирний проект компанії, розташований в спальному районі міста Львова разом з лісопарковою зоною, дитячими майданчиками, а також з комерційною інфраструктурою.

Перші кроки у формуванні інвестиційної карти робляться, так існує вже веб-ресурс «Invest in Lvivregion», а якому видалено інвестиційну карту, але, на жаль інформативного характеру для інвестора вона жодного не несе.

В процесі дослідження шляхів активізації інвестиційної діяльності в регіоні не можна не згадати і про сучасний стан надходження прямих іноземних інвестицій та інвестицій в основний капітал. Обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу), внесених у Львівщину з початку інвестування, на 1 січня 2016р. становив 1272,3 млн. дол. США. Утрати іноземного капіталу становили 9,2 млн. дол. за рахунок коливання валютних курсів за 2015р. обсяг іноземного акціонерного капіталу в області скоротився на 96,9 млн. дол. США. У II півріччі 2015р. підприємства та організації Львівщини освоїли 4067,5 млн. грн. капітальних інвестицій. Обсяг капітальних інвестицій скоротився порівняно з 2015р. на 7,1% [3]. У розрахунку на одного мешканця Львова припадає 1024,1 дол. іноземних інвестицій, що вдвічі більше від середньо обласного значення цього показника. Така ситуація поляризації інвестицій у м. Львів породжує необхідність більш детального вивчення основних показників діяльності районів Львівщини та проведення їх рейтингової оцінки з метою визначення рівня розвитку та проблемних місць усіх районів регіону. Інтегральна оцінка районів Львівщини проводиться за такими показниками як капітальні інвестиції, інвестиції в основний капітал, надходження прямих іноземних інвестицій, кількість суб'єктів ЄДРПОУ за видами економічної діяльності, обсяг реалізованої промислової продукції, реалізовані послуги, середньомісячна заробітна плата найманих працівників, введення в експлуатацію житлових будинків. Відповідно до отриманої інтегральної оцінки за основними показниками розвитку у 2013 р. та 2014 р. перше місце в рейтингу належало м. Львову (у 2013 р. інтегральний показник становив 13,002, у 2014 р. – 12,738). Причинами цього є те, що тут зосереджена основна частка інвестиційних проектів регіону, яка становить 54,1 % (64,3 млн дол. США) від загального обсягу інвестицій. Друге місце посів Пустомитівський район (інтегральний показник – 2,128), усі решта значно відстають від лідерів за досліджуваними показниками. Отож, спостерігається нерівномірність соціально-економічного розвитку районів Львівщини.

Для того, щоб більш глибоко проаналізувати розвиток районів Львівщини доцільно провести розподіл районів за інтегральним показником розвитку у 2013 р. та у 2014 р. у певні групи відповідно до значення інтегрального показника (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл регіонів Львівщини за інтегральним показником розвитку у 2013 р. та у 2014 р.*

Групи районів і міст		Кількість регіонів і міст			Регіони і міста, групи районів	
Межі діапазонів інтегрального показника у 2013 р.	Межі діапазонів інтегрального показника у 2014 р.	Характеристика рівня розвитку	2013 р.	2014 р.	2013 р.	2014 р.
2,128-1,642	2,001-1,557	Високий	1	1	Пустомитівський	Пустомитівський
1,641-1,156	1,556-1,113	Помірний	-	1	-	Кам`янка-Бузький
1,155-0,670	1,112-0,669	Низький	7	7	I група районів**	I група районів**
0,659-0,184	0,668-0,225	Дуже низький	20	19	Кам`янка-Бузький, II група районів***	II група районів***

*Власне опрацювання автора на основі джерела [3].

**I група включає такі регіони: Яворівський, Стрийський, Городоцький, Сокальський, Жовківський, м. Трускавець, Дрогобич (міськрада)

***II група включає такі регіони: Дрогобицький, Миколаївський, Сколівський, Радехівський, Жидачівський, Буський, Бродівський, Золочівський, Мостиський, Самбірський, Старосамбірський, Перемишлянський, Турківський, м. Стрий, м. Самбір, м. Моршин, м. Новий Розділ, Борислав (міськрада), Червоноград (міськрада)

Групування районів проведено у чотири: перша група – це група з високим рівнем розвитку (у 2013 р. інтегральний показник в межах 2,128-1,642, а у 2014 р. – 2,001-1,557); друга група – з помірним рівнем розвитку; третя група – з низьким рівнем розвитку, і четверта – з дуже низьким рівнем розвитку. Для проведення більш якіснішого групування з сукупності даних виключили показник м. Львова, оскільки його значення значно вище за усі решта.

Найнижчий рейтинг за кількістю суб'єктів ЄДПРОУ за видами економічної діяльності та обсягом реалізованої промислової продукції у Турківського району. Так, 93 % районів Львівщини (27 у 2013 р. та 26 у 2014 р.) входить у групу третю та четверту, відповідно, з низьким та дуже низьким рівнем розвитку. Інтегральний показник розвитку у 20 районах у 2013 р. та у 19 – у 2014 р., які попали у четверту групу в межах 0,668-0,225 у 2014 р., в десятки разів нижчі від показника м. Львова – 12, 738. Проблемними районами Львівщини можна назвати ті, у яких найнижчий рейтинг за усіма визначеними показниками. Отож, можна зробити висновок, що за даними рейтингової оцінки і в районному розрізі спостерігаються значні диспропорції та «поляризація» діяльності та інвестицій, що не сприяє стабільному соціально-економічному розвитку територій країни. Органам місцевого

самоврядування слід звернути увагу на таку ситуацію та вжити заходів щодо формування збалансованого розвитку усіх районів та активізації у них інвестиційно-інноваційної діяльності.

Ґрунтуючись на дослідження ресурсного потенціалу та існуючих економічних характеристик сформовано пропозиції щодо структури видів економічної діяльності в розрізі територій у Львівській області.

Пропонуємо умовно поділити територію Львівщини на 5 секторів:

- сектор 1. Слід розглядати пріоритетний напрям – сільське господарство (рослинництво, тваринництво тощо (райони – Жидачівський, Миколаївський, Перемишлянський, Золочівський, Буський, Бродівський, частина Радехівського));

- сектор 2 – це туризм, рекреація, лісове господарство (райони – Стрийський, Дрогобицький, Самбірський, Старосамбірський, Турківський, Сколівський);

- сектор 3 – потенціал розвитку ІТ та туризму (райони – Городоцький, Пустомитівський, частини Жовківського та Кам'янка-Бузького);

- сектор 4 – розвиток логістичних центрів та видобуток будматеріалів (райони – Мостиський, Яворівський, частина Жовківського);

- сектор 5 – багата на корисні копалини (райони – Сокальський, частина Кам'янка-Бузького та Радехівського).

Висновки. Отже, в результаті дослідження, можна зробити висновок, що відбувається переорієнтація співпраці органів влади з інвестором в напрямку розширенні інформаційних матеріалів та створення цілісної інформаційної системи у вигляді інвестиційних карт, які дають можливість отримати оперативні відповіді на питання, які цікавлять інвестора.

Отже, представлено розподіл регіонів Львівщини за інтегральним показником розвитку та сформовано пропозиції, щодо вибору пріоритетних напрямів розвитку та формування інвестиційної карти Львівської області, які призначені для подання інформації інвесторам та формування пріоритетних напрямів розвитку та розкриття інвестиційного потенціалу регіону.

Література:

1. Гець В. М. *Національна інноваційна система та інноваційна інвестиційна діяльність* / В. М. Гець // *Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку: [монографія]* / за ред. В. М. Гейця. – К.: Інститут економічного прогнозування НАН України; Фенікс, 2003. – 1130 с.

2. *Інвестування національної економіки: [монографія]* / [В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко, О. А. Кириченко, та ін.]; за ред. В. Г. Федоренка, М. П. Денисенка. – К.: ІПК ДСЗУ, 2011. – 296 с.

3. Офіційний сайт Головного управління статистики у Львівській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stat.lviv.ua/ukr/themes /06/theme_06.php?code.
4. Присяжнюк Н. В. Державна інвестиційна політика держави / Н. В. Присяжнюк // Сталый розвиток економіки: всеукр. наук.-вир. журнал. – 2010. – №3. – С. 165–169.
5. Пирог О. В. Інвестиційна діяльність у промисловому секторі регіону: теорія та методика оцінки: [монографія] / О. В. Пирог. – Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2010. – 148 с.
6. Програма інвестиційного розвитку Львівської області на 2011 – 2015 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oblrada.lviv.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=78&Itemid=48.
7. Химич О. В. Основи формування інвестиційних карт / О. В. Химич // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: зб. наук.-тех. праць. – Львів, 2013. – Вип. 23.7. – С. 295–302.

References:

1. Geyecz V. M. Nacionalna innovacijna sistema ta innovacijna-investycijna diyalnist / V. M. Geyecz // Ekonomika Ukrayiny: strategiya i polityka dovgostrokovogo rozvytku: [monografiya] / za red. V. M. Gejcyu. – K.: Instytut ekonomichnogo prognozuvannya NAN Ukrayiny; Feniks, 2003. – 1130 s.
2. Investuvannya nacionalnoyi ekonomiky: [monografiya] / [V. G. Fedorenko, M. P. Denysenko, O. A. Kyrychenko, ta in.]; za red. V. G. Fedorenka, M. P. Denysenka. – K.: IPK DSZU, 2011. – 296 s.
3. Oficijnyj sajт Golovnogo upravlinnya statystyky u Lvivskij oblasti [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://stat.lviv.ua/ukr/themes /06/theme_06.php?code.
4. Prysyzhnyuk N. V. Derzhavna investycijna polityka derzhavy / N. V. Prysyzhnyuk // Stalyj rozvytok ekonomiky: vseukr. nauk.-vy`r. zhurnal. – 2010. – № 3. – S. 165–169.
5. Pyrog O. V. Investycijna diyalnist u promyslovomu sektori regionu: teoriya ta metodyka ocinky: [monografiya] / O. V. Pyrog. – Dnipropetrovsk: Vyd-vo Dnipropetr. nacz. un-tu, 2010. – 148 s.
6. Programa investycijnogo rozvytku Lvivskoyi oblasti na 2011 – 2015 roky. [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.oblrada.lviv.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=78&Itemid=48.
7. Khymych O. V. Osnovy formuvannya investycijnyx kart / O. V. Khymych // Naukovyj visnyk Naczionalnogo lisotexnichnogo universytetu Ukrayiny: zb. nauk.-tex. pracz. – Lviv, 2013. – Vyp. 23.7. – S. 295–302.